

ΖΩΓΛΟΠΙΓΚΑ

Χρονικά

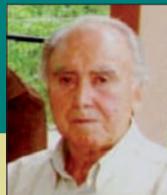
ΕΤΟΣ 23ο - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 97 - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2016

ΕΚΛΙΜΕΤΑΙ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΡΑΧΟΥΛΙΩΤΩΝ «Ο ΙΤΑΜΟΣ»

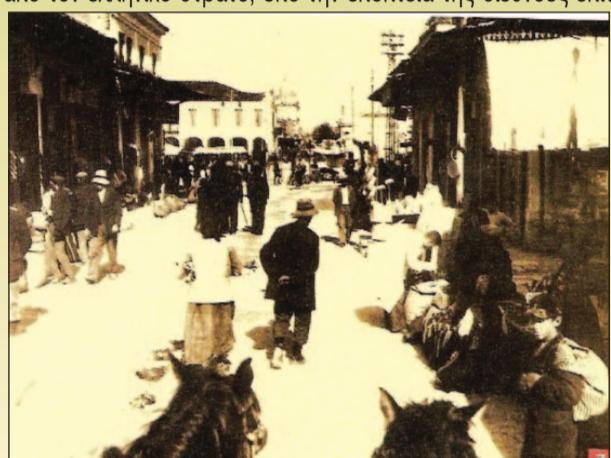
Εκδότης σύμφωνα με το Νόμο: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ - Τηλ. 6976777462

Το χρονικό της απελευθέρωσης της Καρδίτσας από τον τουρκικό ζυγό

18 Αυγούστου 1881

Γράφει ο Λάμπρος
Γριβέλλας
lampgriv@gmail.com

Η παλιά Καρδίτσα, τα χρόνια μετά την απελευθέρωση

Έστερα από μακροχρόνιες και επίπονες διαπραγματεύσεις, παλινωδίες και προσκόμιμα που πρόβαλε η τουρκική κυβέρνηση, αποφασίστηκε επιτέλους η σταδιακή αποχώρηση των τουρκικών φρουρών και η κατάληψη των θεσσαλικών πόλεων από τον ελληνικό στρατό, υπό την εποπτεία της διεθνούς επιτροπής. Στην Καρδίτσα ο ελληνικός στρατός εισήλθη τις πρωινές ώρες της Τρίτης, 18 Αυγούστου 1881. Την είσοδο του στρατού ακολουθούσαν και δημοσιογράφοι του αθηναϊκού τύπου, αλλά και επαρχιακών πόλεων, σε έναν δε από εκείνους, τον Σπιρίδωνα Παγανέλη, οφείλουμε το χρονικό της εισόδου του ελληνικού στρατού στην Καρδίτσα, το οποίο εξέδωσε το 1882 σε ένα ωραίο βιβλίο με τίτλο: "Η ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΛΗΨΙΣ ΑΡΤΗΣ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ", αποκειμένο στη Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Εκτός από τον Παγανέλη και άλλοι δημοσιογράφοι έστειλαν ανταποκρίσεις στις εφημερίδες τους.

Η εφημερίδα "Θεσσαλία" σε ανταπόκρισή της από το Δομοκό, γράφει:

"Ο επίσκοπος Θαυμακού κ. Μισαήλ Οικονόμου, εξελθών εις προϋπάντησιν του εισερχομένου εις Δομοκόν ελληνικού στρατού, προσεφύνησε τάδε:

"Ελλην στρατηγέ, αξιωματικοί και στρατιώται, τέκνα της ελευθέρας πατρίδος και της μητρός Ελλάδος, καλώς ήλθατε! Δεύτε ασπασώμεθα

Συνέχεια στην 3η σελ.

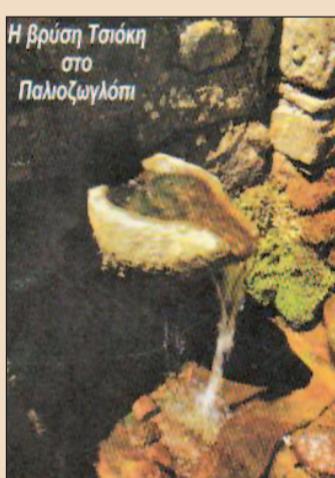

1. Λάμπρος Γριβέλλας: Το χρονικό της απελευθέρωσης της Καρδίτσας από τον τουρκικό ζυγό. 18 Αυγούστου 1881 1-3
2. Βασίλης Καραγιάνης: Η φυματίωση και τα πρόχειρα σανατόρια στο Παλιοζωγόποι. 1-4
3. Παναγιώτης Αγ. Κατσιούλας: Αναμνήσεις από τη θητεία μου στη φρουρά της Βουλής. 1-5
4. Θωμάς Γ. Κίσσας: Αναμνήσεις από τον εμφύλιο. 1-5
5. Παρρεύνων Μπύλας: Το πράδι μας. 1-5
6. Νικολάου Πολίτη: Παραδόσεις του ελληνικού λαού. 2
7. Σούλα Τόσκα-Κάμπα: Τραγούδια της Ξενιτίας 2
8. Κονωνικά, Συνδρομές, ανέκδοτα. 2
9. Το μπάνιο 3
10. Οδηγός για μια ευχάριστη ζωή 4
11. Η ιστορία της αμπελοκαλλιέργειας 6
12. Πατριδολάτρες ποιητές 7
13. Εκλογικός κατάλογος της κοινότητας "Ζωγλόπης" 8
14. Άγγελος Ζαχαρόπουλος: Η ένταξη της Ελλάδας στην Ε.Ο.Κ. 9
15. Λέξεις που χάνονται 9
16. Ο Κότσιφας 10
17. Η παροικία των Ζωγλοπίτων στην Κων/πολη 11
18. Ο γερασμένος γάιδαρος και ο φυλακισμένος λύκος 11
19. Η διεκδίκηση του Ιτάμου από τη Μούχα 12

Η ΦΥΜΑΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΧΕΙΡΑ ΣΑΝΑΤΟΡΙΑ ΣΤΟ ΠΑΛΙΟΖΩΓΟΠΙ

Γράφει ο
Βασίλης Χρ.
Καραγιάνης

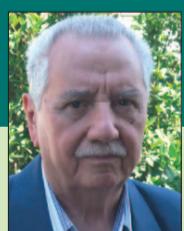
Την εποχή που ήμουν μικρό παιδί τρεις κυρίως ήταν οι λοιμώδης αρρώστιες που ταλάνιζαν, βασάνιζαν τους ανθρώπους και αποτελούσαν κοινωνική μάστιγα και αληθινή συμφορά για τους ανθρώπους: η πνευμονία, η ελονοσία και η επάρατος φυματίωση, η οποία αναστάτωνε και προκαλούσε φόβο και τρόμο στην οικογένεια και στην κοινωνία.

Η πνευμονία ήταν μια ύπουλη αρρώστια και κατά κανόνα θανατηφόρος. Οφείλεται σε ειδικό μικρόβιο, τον πνευμονιόκοκκο, που προκαλεί τη φλεγμονή των πνευμόνων. Προσβάλλει προπάντων ανθρώπους που εργάζονται το χειμώνα στην ύπαιθρο ή σε χώρους με απότομες αλλαγές θερμοκρασίας. Επικίνδυνη κυρίως εποχή είναι από το Δεκέμβριο μέχρι το Μάρτιο μήνα, χωρίς να αποκλείεται και το υπόλοιπο διάστημα του χρόνου. Συμπτώματα της πνευμονίας είναι η ξαφνική εμφάνιση της θερμοκρασίας γύρω στους 39-40 βαθμούς. Εάν μέσα σε μια εβδομάδα ο ασθενής δεν ίδρων τότε ο θάνατος ήταν πιλέον βέβαιος μέσα σε λίγες εβδομάδες. Για τον ασθενή αλλά και για την οικογένειά του η κατάσταση ήταν τραγική περιμένοντας το μοιραίο με τα χέρια σταυρωμένα. Στο χωρίο μας πολλοί ανθρωποι έχασαν τη ζωή τους από την πνευμονία.

Μια γένιση της οικογενειακής τραγωδίας μας δίνει ο γνωστός δικηγόρος και δικαστικός Γιάννης Καραγιάνης στο βιβλίο του

Συνέχεια στην 4η σελ.

Αναμνήσεις από τη θητεία μου στη φρουρά της Βουλής

Γράφει ο
Παναγιώτης
Κατσιούλας

Τη δεκαετία του 1950 υπήρχαν δύο αστυνομικά σώματα: η Αστυνομία Πόλεων και η Χωροφυλακή. Αστυνομία Πόλεων υπήρχε στην Αθήνα, Πειραιά (εκτός προαστείων), Πάτρα και Κέρκυρα. Η Αστυνομία Πόλεων δεν θεωρούνταν ένοπλο σώμα, γι' αυτό τη φρουρά

Συνέχεια στην 5η σελ.

Αναμνήσεις από τον εμφύλιο

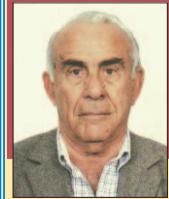

Γράφει ο
Θωμάς Κίσσας

Προχωρώντας στην οδό Καραϊσκάκη από το ξενοδοχείο "Άρην" προς τον σιδηροδρομικό σταθμό στη μέση περίπου του δρόμου και στη δεξιά μεριά ήταν το σπίτι του Κόγια, εμπόρου στην Καρδίτσα. Μόλις περάσουμε το σπίτι δεξιά και σε απόσταση τριακοσίων περίπου μέτρων, άνοιξε την άνοιξη του 1948 ένα εξοχικό κέντρο με το όνομα "Νεράιδα". Έφερε και γραμμόφωνο με χωνί και δίσκους με βαριά λαϊκά τραγούδια (Παπαϊωάννου, Τσιτσάνη) και άλλων συνθετών. Τα τραγούδια αυτά τα έπαιζε 2-3 φορές κάθε βράδυ.

Συνέχεια στην 5η σελ.

Το πηγάδι μας Από το βιβλίο του "Ιστορίες μιας άλλης εποχής"

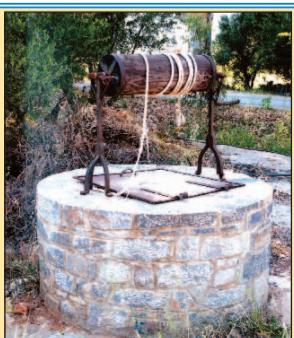
Του Παρρεύνων
Μπύλου
Φιλιαλόγου

Το πηγάδι μας, βαθύ κι αμύλητο καθώς είναι, διηγείται με την παρουσία του και τη σιωπή του το περασμένο μεγαλείο του. Ήταν χτισμένο από ειδικούς μαστόρους, τους πετράδες, τον περασμένο αιώνα και δηλώνει ακόμη την ωφέλιμη παρουσία του. Το βάθος του κυμαίνεται περίπου στα δύο δεκα μέτρα, χτισμένο με

πέτρες, τη λεγόμενη ξερολιθιά. Το επάνω μέρος, δηλαδή αυτό που είναι έξω από την επιφάνεια της γης, συμμετρικό και κυλινδρικό, φανερώνει το μεράκι των μαστόρων. Στα χείλη του πηγαδιού υπάρχουν ακόμη χαρακίες, απομεινάρια από το τράβηγμα της αλυσίδας· ο χρόνος δεν τις έσβησε.

Αυτό θυμίζει πώς αντλούσαν το νερό, πριν ακόμη το ποιηθετηθεί η ανέμη. Έπειτα, η διαδικασία της άντλησης του νερού γινόταν ευκολότερη. Τα έξι μέτρα από το συνολικό βάθος του πηγαδιού ήταν

Συνέχεια στην 5η σελ.

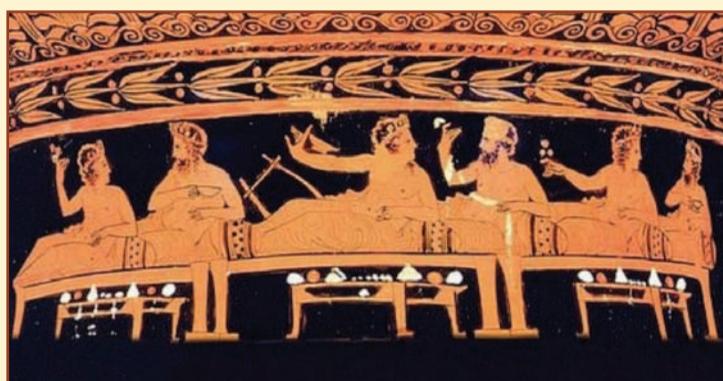
Ζει ιστορία της αμπελοκαλλιέργειας

Ηιστορία της αμπελοκαλλιέργειας και του ελληνικού κρασιού ξεκινάει από τους αρχαιότατους χρόνους (4000 π.Χ.). Στις Μυκήνες, στη Σπάρτη, στην Πύλο αποδειγμένα καλλιεργούσαν αμπέλια και οινοποιούσαν. Έχουν βρεθεί σε ανασκαφές πιθάρια, τα οποία μας βοηθούν να υπολογίσουμε τις ποσότητες του κρασιού που αποθηκεύονταν στα κελάρια. Είναι, επίσης, γνωστή από τον Όμηρο η ιστορία με τους μεθυσμένους Κύκλωπες, όπως και το κρασί που κερνούσε η Κίρκη (κρασί με βότανα και μέλι), το οποίο έφερνε τη λησμονιά. Ο Ηρόδοτος περιγράφει συχνά αμφορείς, στους οποίους αποθηκεύονταν το κρασί.

Η τέχνη της αμπελουργίας εικάζεται ότι ξεκίνησε με την αγροτική επανάσταση και τη σταθερή εγκατάσταση πληθυσμών με οκοπό την καλλιέργεια γύρω στο 5000 π.Χ. Από τους πρώτους γνωστούς αμπελοκαλλιέργητές θεωρούνται οι αρχαίοι Πέρσες, οι σημιτικοί λαοί και οι Ασσύριοι. Κατόπιν η τέχνη της αμπελουργίας και οινοποιίας πέρασε στους Αιγύπτιους, τους λαούς της Παλαιστίνης - Φοινίκης και τους Έλληνες κατοίκους της Μικρασίας και του ελλαδικού χώρου.

Η Αθηνά κερνάει τον Διόνυσο

Συμποσιαζόμενοι

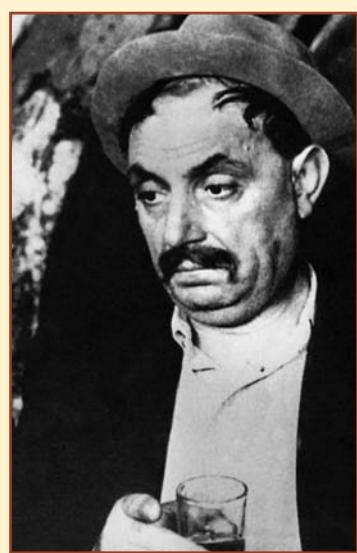
Πώς έπιναν το κρασί οι αρχαίοι

Οι αρχαίοι Έλληνες αγαπούσαν πολύ το κρασί και δεν παρέλειπαν να καταναλώνουν μεγάλες ποσότητες ιδίως στα συμπόσια. Για να δικαιολογήσουν δε αυτή τους την προσφιλή συνήθεια εφεύραν και ειδικό θεό του κρασιού, το Διόνυσο, ο οποίος περιστοιχίζοταν από μεγάλη κουστωδία σατύρων! Οι πρόγονοί μας έπιναν το κρασί τους με διάφορους τρόπους. Γενικός κανόνας ήταν η ανάμειξη του κρασιού με νερό σε ανalogία συνήθως ένα προς τρία (τρία μέρη νερού και ένα κρασί). Η ανάμιξη του κρασιού γινόταν σε ειδικά σκεύη που λέγονταν "κρατήρες". Αυτός είναι και ο λόγος που ο οίνος -πήρε το όνομα από το μυθικό βασιλιά Οινέα- ονο-

Αυλιτρίδα σε συμπόσιο

μάστηκε: κρασί (κράμα). Οι αρχαίοι το νερωμένο κρασί το έλεγαν "κεκραμένο οίνο", ενώ το ανέρωτο "άκρατο". Ο λόγος που νέρωναν το κρασί ήταν για να μπορούν να πίνουν στα ολονύχτια συμπόσια τους χωρίς να μεθούν. Το ανέρωτο κρασί τους ήταν πολύ δυνατό, κάτι σαν το δικό μας κονιάκ, και αυτό συμπεραίνεται από τον τρόπο που το παρασκεύαζαν. Ο Ήσιοδος (8ος αι. π.Χ.) στα "Έργα και Ημέρες" του γράφει ότι, αφού τρυγούσαν, άφηναν τα σταφύλια στον ήλιο επί δέκα ημέρες και ύστερα άλλες πέντε ημέρες στη σκιά. Μετά απ' αυτό τα πατούσαν στο "λινό" (πατητήρι) και τα άφηναν να ζυμωθούν πολλούς μήνες!

. Είχαν, επίσης, ειδικά σκεύη τόσο για την ανάμειξη (κρατήρες και κυάθους, δηλαδή μακριές, βαθιές κουτάλες) όσο και για την ψύξη του πριν την κατανάλωση, αν και το έπιναν συχνά ζεστό. Η ψύξη του κρασιού με πάγο ή χιόνι ήταν μεγάλη πολυτέλεια. Συνήθως αποθήκευαν το κρασί σε μεγάλα πιθάρια, που τα έθαβαν στη γη για να διατηρείται δροσερό. Η πόση ανέρωτου κρασιού θεωρούνταν βαρβαρότητα.

Και οι επόμενες γενιές των Ελλήνων δεν φάνηκαν κατώτερες των αρχαίων προγόνων στον τομέα αυτό. Οι Βυζαντινοί π.χ. του έδιναν να καταλάβει! Ακόμη και ο αυτοκράτορας Φωκάς έβγαινε στον Ιππόδρομο και μιλούσε στο πλήθος μεθυσμένος. Κι εκείνοι από κάτω του φώναζαν:

"Πάλι τον καύκον έπιες,
πάλι τον νουν απώλεσας!"
(Πάλι άδειασες την κανάτα,
πάλι έχασες το νου σου!).

Τα τραγούδια για το κρασί και για το αμπέλι είναι αμέτρητα. Τα πιο πολλά αναφέρονται σε ερωτευμένους που μεθούν για να ξεχάσουν τα ερωτικά βάσανά τους:

"Οσο δυνατό κρασί κι αν πίνει,
το νερώνει ο πόνος του για 'κείνη"

Στο κρασί αποζητούσε την παρηγοριά κι ο χτυπημένος από τη βαριά του μοίρα:

- Καταραμένε κάπελα και κλέφτη ταβερνιάρη,
πι το νερώνεις το κρασί και πίνω απ' το ξανθό
και πίνω κι απ' το κόκκινο κι από το γιοματάρι
κι από το σώσμα το τραχύ, πίνω και δε μεθώ;
Κι ο κάπελας, γεμίζοντας και πάλι το ποτήρι,
με θλιβερό περίγελο
στα λόγια, του απαντά:

- Τι φταίω 'γω αν τα
δάκρυα, π' απελπισμένος
χύνεις,
πέφτουνε στο ποτήρι
σου, σταλαματίες θολές,
και το νερώνουν το
κρασί κι αδύνατο το
πίνεις;

Τι φταίω 'γω κι αν δε μεθάς, τι φταίω 'γω κι αν κλαις; (Ι.Πολέμης)

Αλλά κι ο μεθυσμένος που παραπατάει και σκοντάφτει στους τοίχους, τα βάζει με το κρασί:

"Εγώ σε πίνω για καλό, κι εσύ με πας στον τοίχο!"

Ως και το Θεό θέλει να τον κάμει φονιά ο πότης, για χάρη ... της "ανθρωπότης"!

"Να 'σουνα Θεέ μου πότης, να σωθεί η ανθρωπότης"

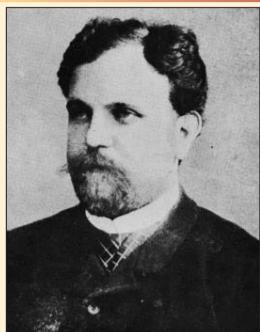
στο μεθύσιο σου επάνω, να μαχαίρωνες το χάρο!" ή

"Ν' αρρωστήσει ο Άγιος Πέτρος, να τη βγάλουμε και φέτος!" (Ρασούλης)

Τελικά, φιλοσοφώντας το πράγμα, ο πότης δίνει άφεση στον εαυτό του, και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι κανένας άλλος δεν φταίει, παρά μόνο το κλήμα! "Εκείνο δεν μπόρεσε να ισιώσει τον εαυτό του, εμάς θα ισιώσεις;"

Πατριδολάτρες ποιητές

Λορέντζος Μαβίλης (1860-1912)

Ο Λορέντζος Μαβίλης γεννήθηκε το 1860 στην Ιθάκη, έχοντας όμως ισπανική καταγωγή. Ο παππούς του εκ πατρός, ήταν πρόξενος της Ισπανίας στην Κέρκυρα, όπου η οικογένειά του είχε εγκατασταθεί. Μάλιστα, εκεί πέρασε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του. Εξωτερικά, ο Λορέντζος Μαβίλης ήταν μεγαλόσωμος με γαλανά μάτια και ξανθά μαλλιά. Σπούδασε φιλολογία και φιλοσοφία στη Γερμανία, αλλά περισσότερο ασχολήθηκε με τη ποίηση. Το 1896 ο Μαβίλης συμμετείχε στην επανάσταση της Κρήτης, πολεμώντας μαζί με τους αντάρτες στα κρητικά βουνά. Το 1897, κατά τον ελληνοτουρκικό πόλεμο, συγκέντρωσε 70 κερκυραίους εθελοντές και πήγαν να πολεμήσουν στην Ήπειρο, όπου και τραυματίστηκε στο χέρι. Τα έξοδα της εκστρατείας των εθελοντών τα κάλυπτε ο ίδιος.

Το 1909 γίνεται ο ενθουσιώδης κίρκυρας του ξεσηκωμού και το 1910 εκλέγεται βουλευτής Κέρκυρας. Το 1911, υπερασπίζοντας τη δημοτική γλώσσα, ως αντιπρόσωπος και μέλος της Αναθεωρητικής Συνέλευσης της Κέρκυρας μέσα στην Ελληνική Βουλή, είπε, απευθυνόμενος στους καθαρευουσιάνους: "Χυδαία γλώσσα δεν υπάρχει. Υπάρχουν χυδαίοι άνθρωποι, και υπάρχουσι πολλοί χυδαίοι άνθρωποι ομιλούντες την καθαρεύουσαν" ("Εφημερίς των συζητήσεων της Βουλής", Β' Αναθεωρητική Βουλή 1911, σελ. 689, συνεδρίαση 36).

Στις 28 Νοεμβρίου 1912 γίνεται επικεφαλής του λόχου των εθελοντών Γαριβαλδινών και σκοτώνεται στη μάχη του Δρίσου, κοντά στα Ιωάννινα, κατά τον Α' Βαλκανικό πόλεμο. Λέγεται ότι διατηρούσε δεσμό με την ποιήτρια Μυρτιώτισσα - κατά κόσμο Θεώνη Δρακοπούλου- της οποίας το ποίημα "Τί άλλο, καλέ μου" (1925) είναι αφιερωμένο στη μνήμη του. Ως φόρο τιμής στο συνολικό έργο του Μαβίλη, η κεντρική πλατεία της γενέτειράς του Ιθάκης, έχει πάρει το όνομά του.

Ένα σονέτο του πατριδολάτρη ποιητή

Πατρίδα

Πάλε ξυπνάει της άνοιξης τ' αγέρι,
στην πλάση μυστικής αγάπης γλύκα.
Σαν νύφ' η γη, πόχει άμετρα άνθη προίκα,
λάμπει, ενώ οφιέται της αυγής τ' αστέρι.

Πεταλούδες πετούν ταίρι με ταίρι,
εδώ βουίζει μέλισσα, εκεί σφήκα·
τη φύση στην καλή της ώρα εβρήκα,
λαχταρίζει η ζωή σ' όλα τα μέρη.

Κάθε μοσχοβολιά και κάθε χρώμα,
κάθε πουλιού κελάρδημα ξυπνάει
πόθο στα φυλλοκάρδια μου κι ελπίδα,

να σου ξαναφιλήσω τα' άγιο χώρα,
να ξαναϊδώ και το δικό σου Μάνη,
όμορφη μου, καλή, γλυκιά πατρίδα.

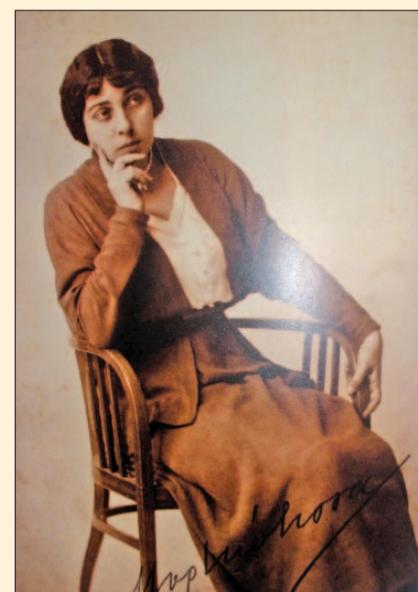
Δεν θα πρόκειται για φουρνούς
του Χίτλερ ίσως,
αλλά για μεθοδευμένη και
οιονεί επιστημονική
καθυπόταξη του ανθρώπου.

Για τον πλήρη εξευτελισμό του.
Για την ατίμωσή του...»

Οδυσσέας Ελύτης

Μυρτιώτισσα

(Θεώνη Δρακοπούλου) (1885-1968)

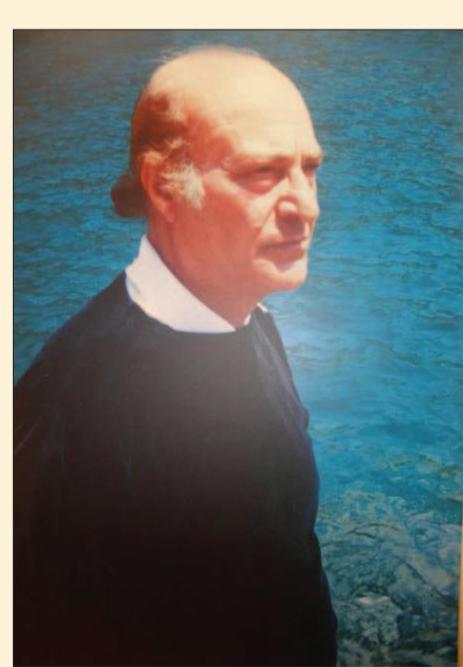
Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1885. Από μαθητική ηλικία είχε κλίση προς την ποίηση και το θέατρο. Πήρε μέρος σε ερασιτεχνικές παραστάσεις αρχαίου δράματος και παρακολούθησε μαθήματα στη Βασιλική Δραματική Σχολή Εθνικού Θεάτρου. Ως ηθοποιός εμφανίστηκε από τη "Νέα Σκηνή" του Κωνσταντίνου Χρηστομάνου. Το 1904 έλαβε μέρος στην παράσταση της "Αντιγόνης" του Σοφοκλή κι έπαιξε επίσης στο Δημοτικό και το Εθνικό Θέατρο.. Παντρεύτηκε το Σπυρίδωνα Παππά, που ήταν ξάδελφός της, και εγκαταστάθηκε μαζί του στο Παρίσι, όπου συνέχισε τις δραματικές οπουδές στην Κρατική Δραματική Σχολή. Ο γάμος της στάθηκε άτυχος και η Θεώνη επέτρεψε στην Αθήνα με ένα γιο, το Γιώργο Παππά, που έγινε διάσημος ηθοποιός του ελληνικού θεάτρου. Στην Αθήνα συνδέθηκε στενά με τον ποιητή Λορέντζο Μαβίλη, αφιερώθηκε στην ποίηση και μας έδωσε μερικά από τα αριστουργήματα της ελληνικής ποίησης. Το ποίημά της "Τί άλλο, καλέ μου" είναι αφιερωμένο στη μνήμη του Λορέντζου Μαβίλη.

Τί άλλο, καλέ μου

Τί άλλο, καλέ μου, ζητάς από μένα
και στέκεις θλιμμένος μπροστά στη μορφή μου,
αφού κι η καρδιά μου, αφού κι η ψυχή μου,
-κι ας είσαι νεκρός- πλημμυρούν από Σένα;

Τα θεία τραγούδια σου ένα προς ένα
τα ζει κάθε νύχτα η ψάλτρα φωνή μου,
γενήκαν αυτά μοναχή προσευχή μου,
αγνή προσευχή, γεννημένη από Σένα!

Γιατί με κοιτάζεις με μάτια θλιμμένα;
Λαμπάδα σου ανάβω την ίδια ψυχή μου
και μέρα τη μέρα σκορπά κι η ζωή μου
για Σένα, τα ρόδα της τα χλωμιασμένα.

«...Είναι η βαρβαρότητα.
Την βλέπω να ρχεται
μεταμεταμφιεσμένη,
κάτω από όνομες συμμαχίες
και προσυμφωνημένες
υποδονλώσεις.
Δεν θα πρόκειται για φουρνούς
του Χίτλερ ίσως,
αλλά για μεθοδευμένη και
οιονεί επιστημονική
καθυπόταξη του ανθρώπου.

Για τον πλήρη εξευτελισμό του.
Για την ατίμωσή του...»

Άσμα ηρωικό και πένθιμο

στο χαμένο ανθυπολοχαγό της Αλβανίας

Κάτω απ' τα πέντε κέδρα,

χωρίς άλλα κεριά,

κείτεται στην τσουρουφλισμένη χλαίνη·

Άδειο το κράνος, λασπωμένο το αίμα·

στο πλάι το μιοστελειωμένο μπράτσο

κι ανάμεο' απ' τα φρύδια

μικρό πικρό πηγάδι, δαχτυλιά της μοίρας,

μικρό πικρό πηγάδι κοκκινόμαυρο,

πηγάδι όπου κρυώνει η θύμηση!

Ω! μην κοιτάτε, ω μην κοιτάτε, από πού,

από πού τού 'φυγε η ζωή. Μην πείτε πώς,

μην πείτε πώς ανέβηκε ψηλά ο καπνός του ονείρου.

Έτσι λοιπόν η μια στιγμή. Έτσι λοιπόν η μια,

έτσι λοιπόν η μια στιγμή παράτησε την άλη,

κι ο ήλιος ο παντοτινός, έτσι μεμιάς τον κόσμο!

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Μια σαλιά ιστορία

[Στο κεφάλαιο του βιβλίου που αναφέρεται στη ζωή και το έργο του Κων/ντίου (Κωστάκη Εφέντη) Ζογλοπίτη, εντάσσεται και η συμβολή του, ως βουλευτή Καρδίτσας, στην ευτυχή κατάληξη του ζητήματος "Μούχα-Ιτάμος" (1890), που απασχόλησε τότε το Ζωγλόπι, αλλά και την κυβέρνηση].

Χαρακτηριστική του ενδιαφέροντος του Κ. Ζογλοπίτη (1843-1905) για τον τόπο είναι η περίπτωση της υπόθεσης που αφορούσε τη διεκδίκηση του Ίταμου από τη Μούχα, θέμα που απασχόλησε την κυβέρνηση και τον τύπο της εποχής. Όπως ήταν φυσικό, ο Κ. Ζογλοπίτης χρησιμοποίησε την επιρροή του, ως βουλευτής, για να δοθεί δίκαιη λύση στο θέμα του Ίταμου, ο οποίος, προφανώς, λόγω και της γεωγραφικής θέσεώς του, ανήκε στο χωρίο Ζωγλόπι. Το θέμα άνοιξε με αναφορά του προς την κυβέρνηση ο ανταποκριτής στο Καρπενήσι της εφημερίδας "Καιροί", υποστηρίζοντας ότι ο Ίταμος ανήκει στο Δήμο Δολόπων και είναι ιδιοκτησία των Μουχιών (η Μούχα τότε ανήκε στο Δήμο Δολόπων). Για να πλήξει δε την αξιοπιστία του Κων/νου Ζογλοπίτη, τον κατηγόρησε ότι ζήτησε να λάβει δωρεάν δενδρύλια από το "Τριανταφυλλίδειο Γεωργικό Σχολείο".

Το Υπουργείο Εσωτερικών-Τμήμα Γεωργίας, διαψεύδει την καταγγελία:

"Ακρόπολις" 14/2/1890

Κύριε συντάκτα της "Ακρόπολις"

Παρακαλείσθε να δημοσιεύσητε ότι τα εν τω υπ' αριθ. 739 φύλλω της εφημερίδος "Σύλλογος" καταχωρισθέντα περί απαιτήσεως του κ. Ζογλοπίτου, όπως λάβει δωρεάν δένδρα ή άλλα φυτά παρά τον ενταύθα Τριανταφυλλίδειου Γεωργικού Σχολείου είναι εντελώς ανυπόστata.

Εν Αθήναις τη 13η Φεβρουαρίου 1890

Εκ του Γραφείου του παρά τα Υπουργείων Εσωτερικών τμήματος Γεωργίας

Σαφής και εμπειριστατωμένη ανάλυση του θέματος δημοσιεύεται στην εφημερίδα "Ακρόπολις", στο φύλλο της 5ης Μαρτίου 1890, από τον ανταποκριτή της στη Καρδίτσα, Ηπειρώτη λογοτέχνη Χρήστο Χριστοβασίλη, ο οποίος επί μεγάλο χρονικό διάστημα ήταν επιστάτης στα κτήματα του συγγενή του Χριστάκη Ζωγράφου στο Αγγαντερό Καρδίτσας.

Το άρθρο του Χριστοβασίλη:

"Προ ημερών ήδη, αντιπολιτεύμενα φύλλα επιτέθησαν κατά του βουλευτή κ. Ζογλοπίτου, ότι δήθεν ήθελε να προμηθευτεί παρά του ενταύθα δενδροκομείου δενδρύλια δια τον δήμαρχον Ταμασίου κ. Καπάλλαν, άνευ πληρωμής, επί τω τίτλω του συμπολιτευομένου, και ότι αδικεὶ την κοινότητα Μούχας, ενεργών παρά τη κυβερνήσει την εκχώρησιν του όρους Ίταμος εις το χωρίο Ζωγλόπι.

Και όσον μεν αφορά το ζήτημα προμηθείας των δενδρυλλίων απάντησιν έδωσεν η υπηρεσία, όσον δε δια το Ίταμου-Μούχας ενομίσαμεν καθήκον ημών να χαράξωμεν ολίγας γραμμάς, καθ' ό γιγνώσκοντες τα καθ' αυτό.

Ίταμος και Μούχα είναι τμήματα, ο μεν του χωρίου Ζωγλοπίου, η δε του χωρίου Καστανιάς, άτινα, ως εκ της γεωγραφικής των θέσεως, συμπεριελήφθησαν εις την ελευθέραν Ελλάδα το 1883, ότε το πρώτον εχαράχθησαν τα μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας σύνορα, ουχ' ήππον οι κάτοικοι του χωρίου Ζωγλοπίου και Καστανιάς, διερχόμενοι την οροθετικήν γραμμήν, εκαλλιέργουν τα τμήματα ταύτα και έβοσκον εκεί τα ποίμνια των, ως και πριν, αλλά μετά παρέλευσιν ετών τινων, συστηθέντων των υγειονομείων και απαγορευθείσης της προς το ελληνικόν έδαφος εισόδου άνευ διαβατηρίων, οι μεν Ζωγλοπίται έπαισαν ολοσχερώς

Το διεκδίκημα του Ίταμος από τη Μούχα

Προδημοσίευση από το νέο βιβλίο του Λαμπρου Γριβέλλα
"Οι Ζογλοπίταιοί"

καλλιεργούντες ή νεμόμενοι δια τα ποίμνιά των το εις την ελευθέραν Ελλάδα ευρισκόμενον τμήμα του χωρίου των, περιφερείας Ιτάμου, οι δε εκ των Καστανιών, όσοι δεν ηδύναντο να ζήσουν άνευ της καλλιεργείας τών επί του ελευθέρου τμήματος του χωρίου των αγρών των, μετηνάστευσαν εκεί, δηλαδή εν τέταρτον της ώρας μακράν της μητροπόλεως των Καστανιάς, και συνέστησαν χωρίον εκ 4-5 καλυβών, Μούχαν επωνυμασθέν, υπαγόμενον εις την περιφέρειαν του ομόρου Δήμου Δολόπων, και έκτοτε, η μεν Μούχα μετετράπη εις χωρίον, ο δεν Ίταμος, ελλέψει χωρίου, ενοικιάζεται υπό του οικονομικού εφόρου Ευρυτανίας, ως περίσσευμα εθνικής γης, κατά δε τας επαναστάσεις του 1854, 1867 και 1878, οι μεν Καστανιώται πανοικεί μετηνάστευσαν εις Μούχαν, οι δε Ζωγλοπίται εις Ίταμον, δηλαδή εις τα ανήκοντα αυτοίς ελεύθερα τμήματα του χωρίου των.

Συντελεσθείσης επιτέλους το 1881 της ενώσεως της Θεσσαλίας μετά της μητρός Ελλάδος, οι μεν κάτοικοι της Μούχας, συμβλήθηντες μετά των πρώην συγχωριανών των Καστανιών, δι' επισήμων συμβολαίων, εγκαταλείψαντες τας καλύβας των, εισήλθον εις την μητρόπολην των Καστανιών, και ούτα εξέλεψεν η Μούχα ως ιδιαίτερον χωρίον, ο δε Ίταμος εξήκολούθει μέχρι πέρυσι να ενοικιάζεται υπό του δημοσίου, ως περίσσευμα εθνικής γης, εκ τούτου δε εγενήθη φυσικώς ζήτημα της υπαγωγής των τμημάτων Ίταμου-Μούχας εις την περιφέρειαν του Δήμου Ίταμου εις όν παγονται τα χωρία Ζωγλόπι και Καστανιά, και όσον μεν αφορά το τμήμα Μούχας, τούτο ενδιαφέρει αμέσως τους τέως Μουχιώτες, όσον δε τον Ίταμον, ενδιαφέρει ολόκληρον το χωρίον Ζωγλόπι, ούτινος έγκριτον μέλος τυγχάνει και ο βουλευτής κ. Κ. Ζωγλοπίτης.

Δι' ο πέρυσι, τη αιτήσει των κατοίκων Ζωγλοπίου προς τη κυβέρνησην, διετάχθη, πάνω δικαίως, ο μεν οικονομικός έφορος Ευρυτανίας να διαλύσει την υπάρχουσαν ενοικίασιν του Ίταμου, ο δε της Καρδίτσης τοιούτος να παραδώσει τον Ίταμον τοις ανέκαθεν κυρίοις αυτού Ζωγλοπίταις, Σημειωτέον και τούτο, ότι ο Δήμος εις όν παγονται τα Ζωγλόπι και η Καστανιά φέρει το όνομα του Ίταμου, όπερ διεκδικεί ο εκ Καρπενήσου, δήθεν ανταποκριτής, των "Καιρών", ως ανήκοντος εις την περιφέρειαν του Δήμου Δολόπων και ως ιδιοκτησίαν των Μουχιών.

Αυτή είναι η καθαρά ιστορία του ζητήματος Ίταμου-Μούχας, το οποίον ουδεμίαν αφορμήν έδωκεν, ώστε να δυσαρεστηθεί ο βουλευτής κ. Ζωγλοπίτης κατά της κυβερνήσεως, διότι, ούτε το πράγμα είναι τόσον σπουδαίον, ούτε ο κ. Ζωγλοπίτης είναι άνθρωπος των κυμαινομένων πεποιθήσεων και εξ εκείνων οίτινες, δια ψύλλου πήδημα, αλλάζουν κόμμα. Κατόπιν των εκτεθέντων, ας κρίνει έκαστος οποία δικαιώματα κυριότητος έχουσιν οι Μουχο-Καστανιώτες επί του Ίταμου.

Αθήναι 2 Μαρτίου 1890

Χρήστος Χριστοβασίλης

Το άρθρο του διακεκριμένου δημοσιογράφου και διηγηματογράφου Χρήστου Χριστοβασίλη, με τη σαφήνεια που εκθέτει τη διαδοχή των γεγονότων, βάζει τα πράγματα στη θέση τους και ο Ίταμος εκχωρείται οριστικά στο Ζωγλόπι, στο οποίο, άλλωστε, και φυσικώς ανήκε. Καθένας όμως αντιλαμβάνεται ότι το δίκαιο δεν αποδίδεται πάντοτε εκεί που ανήκει, και, χωρίς τη μεσολάβηση και το αμέριστο ενδιαφέρον του βουλευτή Κων/νου Ζογλοπίτη, το μέλλον του Ίταμου ήταν αβέβαιο. Ο Κ. Ζωγλοπίτης έριξε όλο το βάρος της επιρροής του για τη δίκαιη επίλυση του θέματος και δεν παρέλειψε ούτε την έμμεση απειλή αποχώρησης του από το κυβερνητικό κόμμα να χρησιμοποιήσει, όπως υπαινίσσεται στο άρθρο του ο Χριστοβασίλης.

Από τον εορτασμό των Θεοφανίων

Lιγοστεύουν χρόνο με το χρόνο οι χωριανοί που προσέρχονται στις θρησκευτικές τελετές του χειμώνα, ο παπα-Γιώργης όμως, πιστός στο καθήκον, ιερουργεί και ευλογεί τους χωριανούς για την καλή χρονιά, για τους ανθρώπους, για τα ζωντανά, για τα σπαρτά.

Ζωντάνεψαν και φέτος το χωριό με την ηχηρή παρουσία τους οι Φωτάδες!

